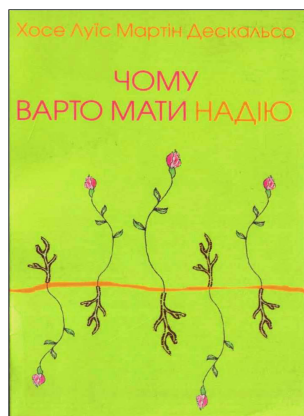

Андрій НИСКОГУЗ

Книжка, з якою хочу познайомити тебе, любий читачу, зветься: «Чому варто мати надію». Написав її досі, на жаль, не надто відомий українському читачеві іспанський священник і белетрист, поет і журналіст – Хосе Луїс Мартін Дескальсо. Світ, у якому «мешкають» книжки, ділиться на дві «раси»: ті, що поглинають світло, і ті, що його дарують. Причина, либонь, криється в авторові, який «народжує» ці книги. Якщо автор блукає у пітьмі, то й зроджений ним твір віятиме холодом темряви. Книги «світлих» белетристів, натомість, дарують тепло сонця, весняно-ранкову свіжість і щирю надію на те, що життя прекрасне.

«Світлою серед світлих» книг беру на себе відповідальність наректи збірку статей «Чому варто мати надію» вищезгаданого іспанця. Якщо ти досі не вірив у дива, то обов'язково повіриш. Досить лише взяти до рук цей томик з м'якою ніжно-смагдвовою палітуркою, розгорнути – і...станеться диво. Достатньо однієї статті на день. Як пігулки, їх слід ковтати певними порціями. (Сам я, щоправда, ковтав пігулки-статті цілими пригорщами, – такі вже вони солодкі, та більше не буду про це, бо в читача тільки даремно потече слинка). Тайкома від себе самого щось всередині в тобі почне мінятися. Коли твої очі попрощаються з останніми рядками статті, то вже будуть не твої очі, але очі іншого тебе, переображеного.

Сам отець розповість тобі на сторінках книги, що найбільше диво – це не «вилікування рук, ніг, очей, паралічу». Справжнє чудо – це любов. І якщо нам чого-небудь в житті й бракуватиме, то ніколи – любові Небесного Отця. А потім додасть з властивим іспанцем запалом: «Я дуже дивуюся, коли люди твердять, що чудес на світі вже нема! Та я з ними стикаюся щодня! Скільки є людей, які люблять одне одного, чоловіків, котрі приносять себе в жертву заради дружин. Скільки людей, які допомагають незнайомим, а потім зникають, жінок, котрі плачуть, бо бояться, що втратили віру, хлопців, які борються зі своїми пристрастями і долають їх». А опісля з іронією запитує: «Чи є в світі досить комітетів, щоб вивчити таку кількість чудес?» Наші пошуки чуда і чудесного часто зводяться до гонитви за поверхневими сенсаціями, загорнутими в блискучу обгортку, а

всередині насправді порожніми. Чи не нас стосуються євангельські слова про фарисеїв та садукеев: «Спокушаючи Його, просили, щоб показав їм знак з неба» (Мт 16, 1). Подібно до іспанця розвиває думку владика Венедикт (Алексійчук) у своїх «Роздумах до літургійних читань Євангелія»: «Не шукаймо особливих знаків, бо кожна хвилина життя є знаком Божої любові» .

Падре Хосе радить дивитися на світ не «крізь чорні окуляри», бо, врешті, повіримо, що «світ злий і лише у злі може існувати». Тоді спотворимо цей прекрасний світ, де мають місце неабиякі дива, глядітимемо не на світ реальний, а на той, в який, боїмося, він може перетворитися. Та водночас автор додає, що не збирається когось обманювати, показувати світ крізь рожеві окуляри, «роздавати морфій фальшивого оптимізму», приховувати темні сторони людського існування. «Ні, ніщо не повинно бути приховане. Навпаки, я саме й хотів висвітлити наші болячки та навчити їх розпізнавати. Все ж таки конче потрібно зрозуміти нашу біду, не примішуючи до неї розчарування. Ми повинні бачити не самий тільки біль, а й пам'ятати, що навіть, якщо ми змушені жити, зануривши ноги в бруд, ніхто не забороняє нам дивитися на зірки» . Непереборна віра Мартіна Дескальсо в Бога, який звершує дива через людину, зміцнюється на ниві душпастирювання: сотні, тисячі людських сердець творили диво навернення в сповідальниці, на вулиці, у себе вдома, на роботі. Своім проникливим і чуйним серцем іспанський письменник здатний бачити і дивуватися мужності скрипаля-інваліда, який крізь пекельний біль у суглобах пальців творить музичне диво, захоплюватися заповзятливістю Тейяра де Шардена, що мав безмежну мужність написати двадцять, тридцять томів, не опублікувавши жодного з них, захоплюватися Моцартом, який свої найчудовіші сонати написав саме у найважчі часи свого життя (545-та соната написана ним через два дні після смерті від голоду однієї з дочок (!) , цей список можна продовжувати до безмежності, та якщо перерахувати все, то і «світ би не змістив написаних книг» (Ів 21, 25). Падре запевняє: «Не варто жити, «приспустивши прапор». Бо хоча й часто страждаємо, маємо мляві й нерішучі душі, цей прапор слід знову й знову знімати, «зі шматочків любові відбудовувати свою душу: будинок за будинком, як місто під час війни» . «А ми б хотіли звоювати його одним махом, одним героїчним діянням, – «спуститися в самі глибини печери своєї душі, а вийти з оберемком зірок у долонях» . Ми надто легко піддаємося рутині... Саме вона завадить щоразу наче вперше дивитись на диво світу, його красу, чарівність по-дитячому. Уподібнюємося до кондитера, якому вже остогидли солодощі.

Статті з геніальної збірки – іноді прості, а іноді досить-таки витіюваті, однак завжди – зворушливі. З них джерелом струмує проста істина: бачити диво і красу до снаги лише тому, в кому вони оселилися. Мандрує книга ця стопами по землі, але пахне небом і його мешканцями. Передати всі відтінки прекрасного циклу в кільканадцяти реченнях – все одно, що мчати величезною картинною галереєю стрімголов повз шедеври невимовної краси. Тож аби пригледітися до них, мусиш увійти сам крізь м'яку, ніжно-смарагдову палітурку до коридорів галереї, а вже там, сподіваюсь, ти не лише збагнеш, а й переживеш Диво. А якщо вже геть поталанить, то Диво замешкає в тобі й ти сам мені розповіси коли-небудь, як то бути з окрайцем неба у серці...